

Slourenski dom

Ste. 52

Z ilustrirano prilogo „Teden v slikah“

Leto II.

Spomenica španske nacionalistične vlade podpisnicam maroškega dogovora:

Francoski vpad v španski Maroko?

Salamanca, 5. marca. o. Nacionalistična radijska postaja v Salamanci, je včeraj sporočila vest, ki pravi, da se bo v Evropi spet pojavilo marokansko vprašanje, toda zdaj z druge strani, kakor pa pred meseci, ko je evropski, predvsem francoski levičarski tisk razglasil, da pripravljajo Nemčija napad na španski Maroko, kjer se hoče zasidrali in planiti za hrbet Franciji.

Po tem poročilu je namreč španska nacionalna vlada poslala državam podpisnicam algerijskega dogovora spomenico, v kateri jih opozarja na nekatere incidente, ob meji španskega in pa francoskega Maroka. Po tej noti je na tej meji prišlo do incidenta zato, ker so razni organi v francoskem Maroku intervenirali, češ, da je bilo potrebno napraviti red. Zdi se pa, da je bil namen pregovoriti nekatera maroška plemena v španskem Maroku, da se upro proti španskim oblastvom. To pomeni kršitev dogovora, ki sta ga pred kratkim podpisali Francija in Španija o ohranitvi reda in miru v Evropi, posebno pa na meji med španskim in francoskim Marokom. — Takšni incidenti se morajo smatrati za nevarnost za mir in za rušitev statusa quo. Nota misli, da bi se moral londonski odbor za nevmešanje baviti s tem vprašanjem.

Ta spomenica jasno in nedvoumno obtožuje Francijo, da pripravlja iz svojega obsejnega marokanskega pasu napad na španski Maroko s tem, da povzroča neprestano obmejne spore, ki naj bi ji dali priliko in pobudo za to.

Pariz, 5. marca. o. Spomenica španske nacionalistične vlade, ki dolži Francijo kršitve dogovora v Maroku, je vzbudila v Parizu veliko razpravljanje in veliko časopisne debate. Tako piše »Echo de Paris«, da si hoče Francija v Maroku ohraniti svobodne roke, do česar ji dajejo pravico

žrtve v svetovni vojni. Dogodki zadnjih osmih mesecev so pokazali, kako važno je za Francijo, da pazi, kaj se godi v Maroku, ker bi prav Maroko lahko postal podlaga za poskuse, ki so Franciji nevarni. Francija potrebuje svobodne zveze čez Sredozemlje s svojimi posestvi, zato ne bo zamu-

dila nobene prilike, da si to zvezo zagotovi.

»Oeuvre« prinaša članek prošle ge. Tabouis, ki trdi, da je treba smatrati spomenico Francove vlade kot žaljiv maneuver nekaterih upornih generalov, ki so zvesti Nemčiji in Italiji. Ti dve državi hočeja sprožiti nov mednarodni spor v Evropi zato, da dobita časa z nadaljnjim izkrcanjem svojih čet v Maroku in Španiji. Po drugi strani pa hoče nacionalistična spomenica s tem opravičiti velika utrjevalna dela v španskem Maroku, katere izvršujejo nemški civilni inženjerji.

London, 5. marca. o. »Manchester Guardian« piše z ozirom na spomenico španske nacionalistične vlade, da ji v Londonu ne pripisujejo nobene večje važnosti. Večina držav še ni priznala nacionalistične vlade, spomenica pa je polna netočnosti. Če bi se kdo moral pritoževati, potem je to Francija in ne španski nacionalisti, ker so nacionalisti nabirali prostovoljce za svojo vojsko v francoskem pasu Maroka in je Francija le s težavo čuvala svojo mejo. List obdolžuje Nemčijo, da hoče dobiti časa za svoje namene v Španiji.

Vesti 5. marca

Reko Tajo namerava urediti za plovbo general Franco tako, da bi največje ladje mogle prihajati po reki vse do Toleda, to je v srce Španije. S tem bi Lizbona silovito pridobila, saj bi šel v promet iz polovice Španije po reki Tajo tja.

Moštvo francoske vojne mornarice se poveča za 9000, število častnikov pa za 250. To povečanje je v zvezi s francoskim obrambnim načrtom.

Mussolini se vadi v bombardiranju, kakor poročajo italijanski listi, in je včeraj s svojim bombnim letalom preletel Littorio Sabaudia in Bracciano jezero, kjer je metal bombe na tarče plavajoče v jezeru. Vreme je bilo za letanje zelo slabo.

Egipt račun na podporo Anglije zdaj in zmeraj, tako je dejal pri svojem prihodu v London novi egiptovski poslanik Hafiz Afifi paša.

Film o slovitim italijanskem tenorju Carusu pripravila ameriški pisatelj Burnett Hershey, ki je dospel v Napoli, da bo zbiral podatke za film.

14 novih tovarn za orožje bo zgradila Anglija po novem oborožitvenem načrtu na različnih krajih države. Oborožitveni proračun za prihodnje leto znaša več, kakor proračuni za vseh zadnjih 15 let skupaj.

Študente se selijo iz Bukarešte, ker je vlada zaprla univerzo in vse šole.

Ozemlje hosta zamenjali Belgija in Nemčija, ker potrebuje Belgija nekaj zemljišča za svoje obmejne naprave pri postaji Rotgen. To ozemlje je veliko 1694 m² in pravi, da zamenjava ne bo povzročila preseljevanja obeh narodov.

Vodja belgijskih rexistov Degrelle toži list »Le Soir«, ki dolži rexiste, da prejemajo denar iz Nemčije. Degrellov odvetnik pa dokazuje, da edino rexisti delajo za Belgijo nesebično.

Tri Madžare so prišli v Budimpešti, ker so hoteli stopiti v špansko rdečo vojsko, toda sodišče jih je oprostilo, češ da ni razloga za obsodbo.

Velika korupcijska afera zaradi sladkorja je prišla na dan na Kubi, ker je predsednik republike prodal pomembne koncesije Angležem.

Egiptovski kralj Faruk I. je prispel v Švico na zdravljenje. Ustavil se bo v znanem smučarskem letovišču St. Moritz.

Vihar na Črnem morju je zavril ves promet in večje število parnikov kliče po radiju na pomoč.

Novo trgovsko pogodbo skleneta Kanada in USA ter bo v ta namen prišel v Washington kanadski ministrski predsednik King.

32 planinskih koč je zasul ogromen plaz v Lezenski dolini v Švici ter s tem povzročil veliko škodo.

Novi sovjetski poslanik v Valenciji Leo Gajski je včeraj dospel na svoje službeno mesto, kakor poročajo francoski listi.

Plebiscit o prepovedi frimasonskih zvez v Švici bo še letos. Prav tako se bo švicarsko ljudstvo izjavilo o prepovedi zasebnega izdelovanja orožja.

Zvezo srednjeazijskih držav Turčije, Irana, Iraka in Afganistana, bodo sklenili ob obisku turškega zun. ministra Ruždi Arasa v Bagdadu in Teheranu.

Odposlanstvo nemških trgovskih organizacij potuje iz Rima, kjer so mu priredili slovesen sprejem v Tripolis, da se udeleži začetka velesejma.

Potovanje avstrijskega kanclerja v Budimpešto konec tega meseca so odložili na pozneje. Dan še ni določen.

8 položajem francoskih finančne se bo bavila seja francoske vlade danes popoldne. Na seji bo minister Avriol poročal o svojih uspehih in neuspehih v boju za francosko finančno ravnovesje.

Organizacije obrambe proti napadom iz zraka so začele pripravljati angleške civilne oblasti. Za to organizacijo potrebujejo 300.000 prostovoljcev, ki bi izvrševali potrebno službo v primeru napadov.

Konec politične krize na Japonskem je nastopil s tem, da se je general Hajasi sporazumel z japonskimi strankami glede državnega proračuna.

Dolgov Trockega ni mogoče izterjati, tako se pritožuje norveški advokat tega blodečega jada, ki je moral položiti tožbo pri mehiških sodiščih za izplačilo svojih honorarjev. Tajniki Trockega pa izjavljajo, da Trocki nima drugih dohodkov, kakor honorar za svoje članke.

Vojaška izobrazba v Sovjetski Rusiji se bo po novem zakonskem predlogu vojnega komisarijata začela že z osmim letom. Otroke bodo že v tej dobi učili streljanja, uporabe kemikalij in plinov ter drugih potrebnih reči, v smislu marksističnega mirovnega programa.

Nova sabotažna dejanja v angleških orožarnah je odkrila policija v Coventryu, kjer so za stroje dobavljali pokvarjeno olje.

Madžarsko desničarsko gibanje, ki hoče vzpostaviti na Madžarskem avtoritarno vladno, dobiva denarno pomoč iz inozemstva, tako je ugotovila konferenca madžarskih vladnih politikov zadnje dni.

Vojvoda Windsorski se poroči na neki jahti pred Nico, tako se glasi najnovejša napoved evropskega časopisa. Zatem bi vojvoda obiskal Sredozemsko in Jadransko morje.

Ruske čete bi prešle romunsko mejo, če bi v Romuniji izbruhnila državljanska vojna, do česar mora sedanji položaj nujno pripeljati. Zato je potrebno, da se politiki spametujejo, tako pišejo romunski listi.

Leon Blum spremeni svoje gospodarsko politiko, v kateri je po pripravi večine francoskega naroda doživel polom. Vrnil se bo iz svojih tveganih gospodarskih poskusov na stara preskušena pota, ker tako zahteva generalni štab, ki je prepričan, da sedanja gospodarska zveza ogroža državno obrambo.

Soglasje med Nemčijo in generalom Francom

Salamanca, 5. marca. Nacionalistična Španija je pred dvema dnevi slavila važen dogodek. General Faupel, novi nemški veleposlanik, je izročil španskemu državnemu poglavarju generalu Francu svoja pisma. V svojem pozdravnem govoru je Faupel rekel med drugim:

Voditelj nemške države spremlja vaš boj z največjimi simpatijami. Ista čustva navdajajo ves nemški narod do španskega naroda. Nemci smo prepričani, da je pomirjenje naroda najboljši predpogoj za mir med vsemi narodi. Pomirjenje med razredi vodi do miru v narodu. Nemčija je največja varščina za mir, ker je enotna in ni več žoga v rokah strankarjev, ki vodijo razredno borbo.

V svojem odgovoru se je general Franco zahvalil nemškemu narodu. Posebno je poudaril, da med obema narodoma ni mogoč spor niti na političnem in tudi ne na gospodarskem polju. Na gospodarskem polju je izključena vsa konkurenca. Obratno, interesi obeh držav se na tem polju izpopolnjujejo. Kar se tiče načrtov nove španske države, pa lahko rečem, da bomo v prvi vrsti skrbeli za socialno pravičnost in dvig nižjih slojev.

Gladovni nemiri v Madridu

London, 5. marca. o. Dopisnik »Daily Telegraph« poroča svojemu listu, da so v Madridu izbruhnili veliki nemiri zaradi pomanjkanja živeža, ker večina prebivalstva dobesedno strada, od-

kar je odbor za obrambo mesta znižal obrok kruha na 300 g dnevno za osebo. Toda tudi ta ukrep je samo na papirju, ker je dejansko kruh zelo težko dobiti, prav tako tudi druga živila. Ta so na razpolago samo za milico in za vojaštvo. Nemiri so izbruhnili pred tremi dnevi, ko so nacionalistična letala uničila 40 avtomobilov z živili, ki so skušali prodrati po cesti iz Valencije v Madrid.

Vesti o bojih

Salamanca, 5. marca. AA. Havas: Nacionalistično uradno poročilo poroča, da so na severu pri Oviedu bili odbiti sovražni napadi pri San Claudio. Na odseku pri Jarami smo odbili sovražne napade. Sovražnik je pustil mnogo mrtvih na bojišču.

Valencija, 5. marca. AA. (Agencija Fabra). Dopisnik »New York Times« je poročal svojem listu iz Hendaye, da se je republikanska ofenziva pri Oviedu ponesrečila in da je zaradi tega izbruhnili med asturskimi in baskijskimi četami spor. Valencijski urad za tuje liste odločno zavrača gorjo vest.

Tiskovni urad baskijske vlade je davi sporočil, da je baskijska vlada sklenila pogodbo o bližnji izmenjavi političnih ujetnikov.

Po uradnem poročilu glavnega stana rdeče verne vojske prodirajo republikanske čete v Ovi-

edu dalje, zlasti v okraju Puerta Nueva in Alta Puerta Nueva. Republikanske čete so zavzele ves prostor okrog starega ovijskega pokopališča.

Madrid, 5. marca. AA. (Havas) Današnji dan je minil v miru in ni bilo nikjer pomembnih operacij. Nekaj več gibanja je bilo v Guadajalari, kjer se je republikanskim četam posrečilo vdreti v sovražne strelske jarkove. Pri Escorialu je bilo intenzivno streljanje s topovi.

Iz vladnih krogov prihaja vest, da so madridske čete zavzele Toledo. Po tej vesti so madridske čete vkorakale v predmestje Capucinos, ki je blizu Alcazarja. Nacionalisti so se tokrat utrdili za Alcazarjem. Kakor prvič, se jim je zdaj zopet posrečilo umakniti se v podzemeljske rove. Ko so vprašali načelnika odbora za obrambo Madrida generala Miaja, je rekel, da ne more te vesti potrditi.

Ladje gore

Barcelona, 5. marca. o. Včeraj ponoči je grška ladja »Lukia«, ki je vozila petroleje, zadela pred barcelonsko luko na mino in eksplodirala. Petrolej se je vnel in je vseh 24 mož posadke našlo smrt v plamenih, ne da bi druge ladje, ki so iz pristanišča prihitele na pomoč, mogle kaj opraviti.

Neka ladja nedolocene narodnosti je zadela na mino v bližini pristanišča Palamos in se vnela ter potopila. Prav tako sta zadeli na plavajoče mine neka francoska in angleška ladja, ki sta dobili težke poškodbe.

Avstrijski kancler o svoji diktaturi

Gradec, 5. marca. m. Avstrijski kancler dr. Schuschnigg je slišni govoril na sestanku domovinske fronte v Gradcu. Na sestanku niso imeli dostopa časniki, vendar se je po sestanku le zvedelo nekaj o tem, kar je govoril Schuschnigg. Tako je med drugim dr. Schuschnigg dejal, da sedaj avstrijski sovražniki uporabljajo staro taktiko, samo z novimi metodami, da se v liste spravljajo same neresnične vesti. Dr. Schuschnigg je tu navedel poročilo nekega angleškega lista glede nekaj pogajanj z von Neurathom o združitvi z Nemčijo ter je dejal, da je tako poročanje absurdno. Končno je dr. Schuschnigg na sestanku govoril še o poročanju nekaterih drugih listov ter dejal: »Gotovo je, da je to veliko zanimanje za Avstrijo v inozemstvu prijetna zadeva. Neprijeten je samo oni napadalni način, s katerim se mnogo inozemskih listov meša v avstrijske zadeve in pripisuje Avstriji tak položaj, kakršnega v resnici ni.«

Na zahtevo nekaterih govornikov, da bi oblasti v Avstriji morale dobiti še bolj diktatorsko obeležje, je Schuschnigg izjavil:

»Mojte se, če mislite, da jaz v tem trenutku nisem diktator. Jaz to sem, samo vi tega ne opazite, a okolnost, da vi tega ne vidite, je ravno avstrijsko obeležje diktature.«

16 letno delovanje Male zveze je bilo zvezano s težkimi dogodki, ki pa jih je MZ preživela in je vedno močnejša. Ona podpira tudi izvedbo gospodarskih, kulturnih in socialnih ciljev svojih zaveznikov narodov. Skladno delo in doseženi uspehi so pokazali, da Romunija, Češkoslovaška in Jugoslavija uspešno nadaljujejo svoje delovanje v okviru organizacijskega statuta MZ.

Od ustanovitve Balkanske zveze je postal Balkan redek primer solidarnosti in sloge med narodi. Balkanska zveza, sklenjena pred tremi leti med nami in našimi zavezniki Grki, Romuni in Turki, se je pokazala učinkovito in polno življenjske sile. Nekdanje prizorišče bojev, nepretrganih prepričkov, političnih sporov in žrtve, je danes kar najizrazitejši element reda in mednarodne stabilnosti. Sestanki, ki sem jih imel preteklo jesen z odgovornimi činitelji prijateljske in zavezniške Romunije, moj obisk oktobra lanskega leta v Ankari in nedavni sestanek v Atenah, so utrdili prepričanje, da je Balkanska zveza močna in čvrsta mednarodna skupnost.

Bolgarija je storila tudi velik korak k zblizanju z drugimi balkanskimi narodi. Pakt o večnem prijateljstvu in neporušljivem miru med Jugoslavijo in Bolgarijo, podpisan v Belgradu 24. januarja t. l., je samo dal diplomatsko obliko globokemu in iskrenemu prizadevanju obeh bratrskih narodov. Ta pakt je tudi utrdil željo po ohranitvi trajnega miru na temelju obstoječega stanja med (Nadaljevanje na drugi strani.)

Stanje naše zunanje politike

Belgrad, 4. marca.

Veliko zanimanje, ki je bilo za včerajšnje skupščinsko razpravo, na kateri je prišla na vrsto razprava o proračunu za zunanje ministrstvo, je upravičilo obsejen in izčrpen eksponat ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića. Predsednik vlade se je v svojem poročilu najprej dotaknil smernic naše politike, podal kritično stanje, ki je vladalo posebno preteklo leto v Evropi, se spomnil abesinske vojne in vojne v Španiji nato pa se dolgo časa mudil pri tem, kakšni odnosi vladajo med Jugoslavijo in tujimi državami.

Smernice naše politike

Glede smernic naše zunanje politike je poudaril:

Mi smo predvsem za ohranitev mednarodnega miru in za sedanje, drago plačane naše Jugoslavije. Mi smo za okrepitev ideje mednarodne solidarnosti in za učinkovito izvajanje načela splošne varnosti. Mi smo za prijateljsko sodelovanje z vsemi narodi Evrope. Med narodi na svetu smo mi med tistimi, ki so najiskrenjeje in najzvestejše udani veliki ideji miru. Toda mednarodni mir ni dar Previdnosti, darovan za večne čase. Za njegovo ohranitev je treba biti dan za dnem diplomatski boj in ni je napačnejše stvari kakor mišljenje, da je miroljubna politika enaka politiki prekrizanih rok. Kraljevska vlada je ponosna, da je Jugoslavija v tem boju na fronti mednarodnega miru eden izmed skromnih, zato pa zanesljivih in neomajnih borcev. Ohranitev miru v Evropi je odvisna v prvi vrsti od razmerja in sporazuma velikih držav, katerih interesi se strinjajo ali pa nasprotujejo drug drugemu, ne samo v Evropi temveč tudi zunaj nje. Srednje in male države utegnejo biti dragoceni sodelavci pri tem velikem delu miru, v kolikor se jim v njihovem omejenim interesnim sferam posreči odstraniti vse možne vzroke mednarodnih sporov in zapletljivcev. Po naši sodbi se je to sodelovanje in koordinacija prizadevanja vseh narodov pri delu za ohranitev miru idealno dosegla v okviru ZN. Toda na žalost ni moči zgubiti izpred oči razne znake, po katerih se zdi, da je ženevska ustanova izgubila precej svojega pomena in avtoritete, ki ji je potrebna kot usmerilatelj mednarodnega življenja. Toda vzlic vsemu temu, mi slej ko prej verujemo v potrebo njenega obstoja in želimo, da vstane iz težkih preizkušenj okrepljena in še bolj sposobna za izvrševanje mednarodnih nalog.

Španska vojna

Kar se tiče Španije je predsednik vlade dejal:

Kolikor se posebej nas te stvari tičejo, naj poudarim, da je kraljevska vlada že od vsega začetka državljanske vojne zavezala stališče, da so dogodki na Španskem docela notranja zadeva španskega naroda, v katero se ne sme in ne sme vmešavati. V težkem boju, ki ga preživlja plemeniti španski narod, je imela Jugoslavija samo eno željo: da se čimprej napravi red in mir na Španskem. Naše stališče je ostalo od začetka pa do danes nespremenjeno. Kot aktivni in lojalni sodelavci vsake mednarodne akcije, ki ji je namen preprečitev neredov, smo tudi odboru za nevmešanje v Londonu ponudili svoje nesebično in aktivno sodelovanje.

Da bi podal čim točnejše naš splošni mednarodni položaj, je predsednik vlade orisal vse odnose med Jugoslavijo in tujimi državami.

Glede Francije je dejal, da smo pred kratkim s soglasjem francoske vlade sklenili podaljšati pakt prijateljstva med našo državo in Francijo. Sklenili pa smo tudi trgovsko pogodbo, ki ji je namen izpopolniti naše zveze s Francijo in uvesti čim živahnije trgovino med obema državama. Nepotrebno bi bilo poudarjati, da med nami in Francijo obstoji tradicionalno prijateljstvo.

V Veliki Britaniji gleda Jugoslavija močnega branilca miru. Velika Britanija je podala nasproti Jugoslaviji vidne dokaze svojega prijateljstva in v nenavadno zadovoljstvo mi je, da lahko ugotovim, da politično in gospodarsko razmerje med nami nikoli do danes ni bilo tako dobro, kakor je danes.

Z Nemčijo imamo posebno v gospodarskem oziru mnogo stikov. Naša trgovina z Nemčijo je zelo živahna in trudimo se, da jo z dogovori z nemško vlado uredimo v obojestransko dobro pojmovano korist. Vlada se bo trudila, da razvije tudi v bodoče prijateljsko ozračje med obema državama.

Glede naših odnosov z Italijo je dr. Stojadinović dejal:

S kraljevino Italijo se naše razmerje vse bolj in bolj širi v smer prav dobre sosesčine. Zna- no je, da je bilo med našo veliko sosedo na zahodu in nami nekoč več nesporazumov in nesoglasij. Toda danes sodeč po raznih dejstvih, spada čas tega nesoglasja v preteklost. Čeže, da se obzorje na Jadrano jasni in nastopajo, rekel bi, pomembna znamenja, da se bliža doba prisrčnejšega razmerja med kraljevino Italijo in kraljevino Jugoslavijo.

Preložitev drž. ceste na Ježici

Ježica, 4. marca.

Že lani smo v »Slov. domu« pisali o popravilu kamenitega mostička pod klanec na državni cesti na Ježici. Državni erar je tedaj že sklenil kupiti hišo Urbanca Franca na Ježici, ki bi jo podrl ter cesto tam razširil in zravnal. S tem v zvezi smo priobčili tudi že celoten načrt za uravnavo celotnega ježenskega klanca in državne ceste skozi našo vas.

Medtem pa se je stvar s to cesto popolnoma spremenila. Prodrlo je mišljenje, da bi razširitev ceste skozi Ježico ne bila niti primerna niti ne zadovoljiva za daljšo bodočnost. Tehnični razdelek je zato stvar proučil ter dognal tudi druge možnosti za ureditev ceste skozi Ježico. Medtem, ko bi uravnava ceste skozi samo vas zahtevala žrtve 25 poslopij, ki bi jih bilo potrebno podreti, predvideva nov načrt izvedbo ceste ne več skozi vas, marveč mimo nje.

Nov načrt ceste si je te dni že ogledala večja komisija z banke uprave in z ministrstva ter je ugotovila, da nov način rešitve tega vprašanja povsem zadovoljuje tako s tehnične kakor s praktične strani. Dosedanja državna cesta bi se skoraj ognila vasi Ježica, tekla bi tesno mimo nje od Ruskega carja naravnost proti kamniški železniški progi ter bi v velikem loku prišla zopet na sedanje cestišče pri savskem mostu na Črnučah. Gre zgolj za to, ali naj nova cesta križa kamniško železnico s podvozom ali z nadvozom. Komisija je še bolj ogrevala za podvoz, ker bi bil cenejši ter tudi praktičnejši. Seveda bi bilo v tem

primeru treba kamniško žel. nekoliko dvigniti.

Po novem načrtu bi cesta krenila od Ruskega carja naravnost čez Hudnikov vrt ter Begarjevo dvorišče, presekal bi banovinsko cesto na St. Vid ter bi tekla dalje čez Goriškov. Strenfelnov in Cerenov vrt naravnost proti kamniški progi. Podreti bi bilo treba edino celotno Begarjevo hišo in gospodarska poslopja, dalje Gorevčev in Cerenov hišo ter gospodarska poslopja na Tavčarjevem dvoru. Na ta način bi bilo odstranjenih skupaj 5 poslopij. Cesta bo široka 10 m ter bo imela en sam zelo speljan ovinek. Velika prednost nove ceste bi bila, ker bi odpadlo nevarno križanje z železnico.

Kakor izvem, je ta načrt predmet nadaljnje proučevanja ter bo najbrž odobren in sprejet v gradbeni program prihodnjih let. Naši domačini sicer zmagujejo z glavami, češ da se bodo komaj naši potomci mogli posluževati nove ceste, če se je sploh bodo, toda mi vendarle verujemo, da bo ta načrt v prihodnjih letih postal resnica. Pri zadeti posestniki, zlasti oni, ki bi morali podreti svoje hiše in gospodarska poslopja, so sicer zelo proti izvedbi tega načrta, upirajo se tudi zlasti obrtniki, ki imajo ob sedanji cesti svoje gostilne in druge lokale. Splošna sodba na Ježici pa je vendarle, da novi načrt preložitve državne ceste povsem ustreza ter je izmed mnogih načrtov, ki so se s tem v zvezi že pojavili, brez dvoma najidealnejši. Zato želimo, da bi čimprej začeli z delom, ker bodo naši brezposelni vsaj dobili za delj časa kaj dela.

Proračun zunanega in finančnega ministrstva sprejet

Belgrad, 5. marca. m. Na sinočnji seji, ko je bila na vrsti razprava o proračunu za zunanje ministrstvo, in na kateri sta govorila tudi dr. Novčan in Karel Dobršek, kot zadnji govornik pa v imenu JRZ Miloje Sokić, ki je v svojih izjavah pobil predvsem trditve JNS dr. Kumanudija, ker je ta očital sedanjim vladam, da bi morala urediti svoje odnose s katoliško Cerkvijo ne s konkordatom, ampak z navadnim zakonom. Miloje Sokić je odgovoril, da obžaluje, da je Kumanudi pozabil, čeprav najbrže le navidez, da je kraljevska vlada svojčas sama reševala odnose med državo in srbsko pravoslavno cerkvijo, da je zakonska rešitev teh odnosov prišla šele po pogajanjih s srbsko pravoslavno cerkvijo istotako, kakor je tudi konkordat prišel na podlagi pogajanj z Vatikanom. V ostalem pa, če bi bilo treba iti po tej poti, sprajše Sokić, zakaj niso šle tudi že prejšnje vlade pred sedanjem, to je tisto vlado, pri katerih je sodeloval tudi gosp. Kumanudi. Stojadinovičeva

vlada je glede tega vprašanja postopala čisto konkretno ter je konkordat poslala pred najmerodajnejši forum, pred narodno skupščino, ki bo o njem izrekla svojo zadnjo besedo. Ker bo to vprašanje prišlo pred narodno skupščino, govorniki misli, da je predsednik vlade ravnal prav, da v svojem eks-poziju ni še posebej govoril o tem vprašanju.

Proračun zunanega ministrstva je bil nato v skupščini sprejet ter je prišel na vrsto obračun za finančno ministrstvo, kateremu je podal obširno poročilo finančni minister Dušan Letica. Pri tej razpravi se je oglašilo precej govornikov s svojimi pripombami in je bil končno tudi že ta proračun na nočni seji sprejet.

Danes dopoldne bo skupščina razpravljala o proračunskem predlogu za vojno ministrstvo, h kateremu bo podal vojni minister general Marič podoben eks-poz. Po sprejetju proračuna za vojno ministrstvo se bo začela razprava o proračunu za gradbeno ministrstvo.

Težke posledice lanskih vremenskih nezdov v Slov. goricah

Sv. Ana v Slov. gor., 5. marca.

Lansko leto štejeemo v Slov. goricah po posebnih pridelkih med najhujše v zadnjih 20 letih. Kakor je znano, so vremenske neprilike prizadevale posebno Slov. gorice, ker so uničile večino glavnih pridelkov te pokrajine.

Pomladanska moča je oškodovala žitna polja in zmanjšala žitni pridelek za 30%. Po spravljanih žitnih pridelkih je zavlada prva skrb, pa so se naši poljedelci časoma potolažili z upanjem na boljši pridelek prosa, koruze in ajde, kar je splošno kazalo.

To upanje Slovenjgoricana pa je splavalo po vodi. Dne 12. avgusta je zadelo občino Sv. Jurij, Sv. Benedikt in Sv. Ana v Slov. goricah najhujša šiba, toča. Večina poljskih jesenskih pridelkov je

do 100% toča uničila. Posebno hudo so bili prizadeti najemniki, mali posestniki in viničarji.

Sedaj, ko se budi pomlad po naših hribih, je zavlada po kmečkih hišah, bajtarskih in viničarskih kočah največja skrb in strah, saj grozi mnogim družinam že lakota. Žitne, ajdovske in koruzne shrambe so prazne, krompirja primanjkuje, družine pa stradajo. Nepopisen je položaj viničarskih družin te okolice, katerih večina je že skozi vso zimo stradala v mrzlih kočah. Sadje in vino tvori 75% premoženja, oziroma pridelka našega kmeta najemnika ali viničarja. Vse to je uničila toča.

Vse to pomanjkanje in stiska je narekovala prošnja na oblasti za pomoč. Za prvo silo bi potrebovali tri vagonne koruze za živež ter toliko semenske ajde, da bi naši kmetovalci posejali vsaj polovico tega, kakor so lani. Občina Sv. Ana v Slov. goricah se je že obrnila na bansko upravo v Ljubljani, da se zavzame za uboge kmete in nakaže podporo, da bodo mogli ljudje kupiti koruze in ajde. Če te podpore ne bo, ljudje sploh sejati ne bodo mogli ter bo lakota neizogibna.

Lov za mariborskimi loterijskimi „milijonarji“

Maribor, 4. marca.

Maribor ima znatno število igralcev razredne loterie. Zadnje dni, ko so prišli pri žrebanju na vrsto najvišji dobitki, so bili njihovi živci prav posebno napeti. Dokler ni končno padla večeraj bomba, ki se je bliskovito razširila po mestu: v Maribor je zopet prišel milijonski dobitek. Dolgo let se je ta najvišji cilj vsakega loterijskega igralca Maribora izogibal. Šele lansko leto pri jesenskem žrebanju je prišel prvi milijonec v Maribor. Prav za prav samo pol milijona, ker je tu-

kajšnja bančna kolektura Bezjak prodala dve četrtinki srečke, ki je ta dobitke zadel. Že takrat je bil to za mariborsko radovednost velik dogodek. Zaman so ugibali Mariborčani, kdo je med srečnimi dobitniki, ker je prodajalec srečke strogo čuval tajnost kupcev, oba dobitnika pa sta tudi pazila, da nista svoje sreče obesila na veliki zvon. Šele nedavno se je zvedelo za enega izmed njih, ko je kupil v Gregorčičevi ulici hišo, za drugega pa se še sedaj ne ve, kdo prav za prav je, še mnogo večjo radovednost pa je vzbudil sedaj prihod drugega glavnega dobitka v obliki celega milijona. Srečka, prodana v Bezjakovi bančni poslovalnici, je zadelala najvišji dobitek 2.000.000 Din. V Mariboru sta bili prodani dve četrtinki te srečke, obe ostali četrtinki pa sploh nista bili prodani ter pripade druga polovica dobitka državi. Danes je vpriporila mariborska radovednost pravcati lov na oba srečna dobitnika, ki sta zadelala vsak po pol milijona dinarjev. »Osumili« so celo vrsto ljudi, med njimi nekega uradnika tekstilne tovarne, kateremu so ves dan najbolj neznani ljudje veselo čestitali, le žal da je moral sprejeti te čestitke s kislim obrazom. Kolikor se je dalo ugotoviti, sta bila kupca srečke neki penzionist in neka revnejša mariborska trgovka. Oba pa bosta prav gotovo znala varovati svoje srečno skrivnost in tudi prodajalec srečk ju ne bo izdal. Znan dobitke od te srečke bo imela tudi Bezjakova prodajalnica srečk. Že jesenski dobitke je zelo pomnožil število novih kupcev srečk, tako da je bila pri tem žrebanju kolektura povsem razprodana. Novi milijon, ki je prišel v Maribor, pa bo strast za igranje v razredni loteriji med Mariborčani gotovo še znatno povečal.

Športno-gimnastična akademija

SK Planine, ki bo v nedeljo, dne 7. marca ob 11 dopoldne v veliki dvorani hotela Union s spremljevanjem godbe »Sloga« iz Ljubljane, kvarteta in harmonike, obsega ta-le program:

Fanfara: 1. Pozdrav. 2. Gimnastične vaje (moški). Dvovišinska bradlja (žen. mladina). 4. Težka atletika (moški). 5. Gimnastične vaje (ženske). 6. Bradlja (moški). 7. Skoki skozi obroč (žen. mladina). 8. Nastop smučarjev (moški). — Odmor. — Fanfara. 9. Gimnastične vaje (žen. mladina). 10. Gor čez izaro (ženske). 11. Vaje z loparji (ženska mladina). 12. Otroško rajanje (žen. mladina). 13. Drog (moški). 14. Vrhunska gimnastika (solo-moški). 15. Rajanje slovenskih deklet.

Cene prostora: V parterju: 20, 15, 12, 10, 8, 6 din; na balkonu: 12, 10 din; na galeriji 8, 6 din. Stojnice 5 din; za diake in vojaše 3 din. — Predprodaja vstopnic pri blagajni kluba Union. — Preskrbite si vstopnice pravočasno, ker zadnji dan bo — kakor po navadi — velik naval in jih lahko zmanjka.

Romeo in Julija

Wiliam Shakespear-jevo nesmrtno delo

v glavni vlogi: Norma Shearer

in Leslie Howard.

Režija: George Cukor

Premiera v soboto

v kinu Matiči

Gluhonemi igralci po Sloveniji

Novo mesto, 5. marca.

Društvo gluhonemih v Ljubljani je priredilo lansko leto dvojno zelo uspešnih propagandnih nastopov, s katerima je pokazalo potrebo šolskega izobraževanja vseh gluhonemih ter tako tudi dokazalo, da so gluhonemi povsod in vselej prav izdatna delovna moč. Gluhonemim je treba šole. Za 10.000 gluhonemih otrok pa imamo v Jugoslaviji samo štiri zavode, ki so za gluhonemo mladino prenatrpani in skrajno potrebni povečanja. Ljudje namreč smatrajo gluhonemost za glavno in največjo oviro udejstvovanja v človeški družbi. Nastopi, ki jih prirejajo gluhonemi, pa hočejo razbistri take in vse slične, neutemeljene predsodke.

Zato se gluhonemi igralci podajajo na pot po Sloveniji. Tako bodo v soboto zvečer ob 8. priredili v sokolski dvorani svoj nastop. Upamo in želimo, da bodo tudi Novomeščani razumeli namen nesrečnih žrtv in dvorano napolnili do zadnjega kotička.

Izza naših meja

Primer gobavosti na Krasu. Kakor poročajo, se je v Gabrovici na Krasu pojavil primer gobavosti. Kali te kužne in nevarne bolezni je prinesel neki vojak, ki se je vrnil iz Abesinije. Oblasti so morale najprej zapreti hišo, v kateri se je najprej pojavila bolezen, ker pa to ni pomagalo, so morale zapreti vsa vas in prepovedati so vsako obsevanje med vasi. Sliši pa se, da ta primer ni osamljen, zlasti odkar se vračajo vojaki iz Abesinije v večjem številu. Ljudje so po bližnjih krajih, kjer se je pričelo govoriti o tej bolezni, zelo razburjeni. Poleg tega pa prirajajo vojaki s seboj tudi druge kužne bolezni. Ker je ponekod za zdravstvo zelo slabo preskrbljeno, obstoji nevarnost, da se bodo te kužne bolezni širile.

Pri Rodiku iščejo premog. Že drugo ali tretje leto vrtajo pri Rodiku v zemljo, ker upajo, da bodo tu našli premogovno žilo. Pred kratkim so pričeli letos ponovno z deli. Da sedaj pa še ni bilo posebnega uspeha. S Krasu in drugod se je, ko so zvedeli, da bodo dela ponovno pričela, oglašilo pri podjetju mnogo brezposelnih, ki so prosili zadelo. Toda dela se z zelo majhnim številom delavcev, ki so še povetini strokovnjaki iz drugih italijanskih rudnikov. Oblasti pa so pozvale te brezposelne, da naj se javijo kot prostovoljci za španijo ali Abesinijo, kar ni imelo nobenega uspeha. Precej brezposelnih rudarjev je tudi iz Vremske doline, kjer so v znanem lignitnem rudniku prenehali z delom. Zgradili so tu krasne in velike naprave, ki danes propadajo.

Izkaviranje gozdov. V zadnjem letu so pričeli z veliko naglico izsekavati gozde v bližini meje, pa tudi v notranjosti. Celotno po Krasu, kjer imajo gozdovi, zlasti borovi, poseben pomen, krčijo gozdovalci kolikor se da. Pri tem se poslužujejo zakupnega sistema, s čemer gotovo še bolj upropastajo nasade. Skoraj popolnoma so izsekali že gozdovalce nad Barji pri Vremski dolini ter na Krasu pri Mavbinjah. Gotovo je to posledica slabe

valute, ki onemogoča kupovanje lesa v inozemstvu, zlasti v Jugoslaviji. Potreba pa so zaradi velikih gradenj povsod, zelo velike.

Koliko posojila morajo plačati naši kmetje. Novo posojilo, ki ga je razpisala fašistična vlada, znaša 5% od vrednosti nepremičnin. Ker so bile nepremičnine cenjene v času, ko so imele mnogo višjo vrednost, so posojila zelo visoka. Srednji kmet mora plačati tako vsoto 1800—2300 lir, kar znaša v našem denarju skoraj 4000—5000 Din. Posojila lahko odkupijo banke, ki mesto kmetov plačajo državi, a one se vpišejo na posestvo, seveda le na ono, ki nudi popolno varnost. Tako bo mnogo še redkih nezadoženih posestev prišlo pod banke. Posojilo misli država vrniti v — 25 letih.

Visoka sodba zaradi tihotapstva. Zaradi tihotapstva 20 konj in oboroženega upora obmejnim stražnikom, je obsodilo tržaško sodišče Karla Knafele, Silvestra Urbana, Ivana Martinčiča in Ivana Mulca vsakega na 18 let ječe; Franca Trigljana na 9 let in 3 mesece; Josipa Unka na 3 leta in 3000 lir denarne kazni, Ivana Kukca pa na 1 leto zapore.

8 ljudi - žrtev steklega psa

Maribor, 4. marca.

V Bezeni pri Rušah se je te dni odigral tragičen dogodek, ki je zopet obrnil pozornost javnosti na eno svojčasnih najhujših neozdravljivih bolezni — steklino, ko jo pa sedanja znanost z največjim uspehom pobija in zdravi. Stekel pes je v Bezeni obgrizel

osem ljudi

kar je za današnje razmere pri nas redek primer. V Bezeni je posestnik Leopold Stemberger že 28. februarja opazil na svojem psu čudne pojave, ki si jih ni vedel prav razlagati. Žival ni hotela ne žreti in ne piti, postala je nenavadno plašna in razdražljiva ter je ležala v temnem kotu. Misli pa je, da je pes pač obolen na kakšni običajni bolezni, ki bo sama prešla. Šele nenadna besnost, ki je nekaj dni nato popodla psa, mu je razodela, da je žival obolela na pasji steklini. Takrat pa je bilo že prepozno, ker je pes obgrizel nič manj kot osem žrtev. Najprej je popadel pes svojega gospodarja Leopolda Stembergerja ter ga vgriznil v roko. Nato je ogrižal še njegova dva sina Leopolda in Ivana ter domačega hlapca Miroslava Dervnovška. Potem je zdrvel proti vasi ter na cesti obgrizel štiri osebe in sicer Antona Pongračiča v roko ter Ivana Feisterja v nogo, zatem pa še dve neznanji beračici, ki sta prišli v tistem trenutku iz vasi. Po teh napadih je bila cela vas po konci ter je uprizorila lov na steklega psa, katerega so ujeli končno na Stembergerjevem dvorišču. Takoj so obvestili občinsko upravo v Rušah, ki je telefonično pozvala okrajnega živinozdravnika iz Maribora in konfederca iz Tezna. Živinozdravnik je takoj ugotovil na psu steklino ter odredil, da se

ubije, obenem pa da se pokončajo vsi psi v Bezeni. Konfederac je nalog izvršil še istega dne. Obenem so oblasti poslale vse obgrizene osebe v Maribor na zdravljenje. Vendar pa je prišlo v Maribor samo šest ljudi k zdravljenju, ker sta

obe beračici neznanokam odšli

ne da bi bili sploh vedeli, da ju je obgrizel stekel pes in da se morata dati zdraviti. Dosedaj se še ni dalo ugotoviti, kje se nahajata, dasi je važno, da se pričeta zdraviti čimprej, ker bi bila vsaka zakasnitev lahko za obe reči usodna ter bi bili zapisani strašni smrti od stekline. Zdravljenje proti steklini vrši v Mariboru Zdravstveni dom v Koroščevi ulici že nekaj let. Poprej so morale osebe, ki so jih ogrižli stekli psi, hoditi v Celje ali v Zagreb v Pasterjev zavod, kar je povzročalo znatno višje stroške prizadetim in pristojnim občinam. Mariborski zdravstveni dom vrši sedaj to nalogo za severno polovico bivše Mariborske oblasti s Prekmurjem, dočim spada južna polovica pod Celje.

Steklina je pri nas precej pogosta

Kljub strogim meram, s katerimi se vrši pobijanje pasje stekline, je ta bolezen pri nas še vedno precej pogosta. Lansko leto je Zdravstveni dom v Mariboru zdravil 120 oseb, ki so jih ogrižli stekli ali stekline sumljivi psi. Še na današnji dan so prišle v dom štiri osebe, med njimi tudi grof Herberstein iz Vurberga, katerega je vgriznil njegov domači pes. Zdravljenje pa je danes zelo enostavno in obstaja v injekcijah. Po navadi zadostuje v slučaju, da je prišla oseba kmalu potem, ko je bila ogrižena, že ena sama injekcija. Zaradi teh uspešnih sredstev je dandanes tudi smrt od stekline silno redka.

Za lepoto Celja in okolice

Celje, 4. marca.

Sedanji občinski svet se predvsem trudi in obrača veliko pažnjo na lepoto mesta Celja in okolice. Zaveda se naravnih lepot, s katerimi je obdarjeno mesto z okolico vred, zaveda se, da je Celje središče priznanih zdravilišč in kopališč, zaveda se, da lahko postane mesto zelo priljubljeno znano letovišče, kamor bo prihajalo nešteto ljudi na oddih. Število letoviščarjev je od leta do leta večje, z veliko pažnjo, ki jo obrača mestni svet na turški promet, pa bo porast tujcev še gotovo znatno povečala.

O gradbeni živahnosti, ki se obeta Celju bodisi pri regulacijah Savinje in pritokov, smo že poročali. Poročali smo že tudi o tlakovanju cest, kanalizaciji, in razširitvi vodovoda. Pri zadnji proračunski seji se je ponovno govorilo in sklepalo o korakih, ki naj se store proti onesnaženju Savinje po raznih tovarnah.

Na proračunski seji je bila odobrena tudi svota 15.000 Din za novo vremensko hišico, ki naj bi stala med kolodvorom in hotelom Rebeu-čegg. Ta svota pa bo gotovo premajhna, ker se

namerava opremiti hišica z vsemi novodobnimi instrumenti in sicer: barograf, hidrograf in termograf vsi z diagrami, minimum, maksimum in ura in emajliran termometer. Instrumenti sami bodo stali 10.000 Din. Nova vremenska hišica se bo napravila in uredila že do prihodnje tujske prometne sezone. Med vremensko hišico, ki bo stala ob cesti, ki pelje pod železniški most — do kolodvora se bo napravila pergola, ki bo v pomladi in poletju vsa v zelenju in cvetju. Ta pergola bo skrla tudi grda poslopja železniškega skladišča.

Mestna občina se že bavi tudi z mislijo, da bi napravila pri kolodvoru avtobusno postajališče. Doslej so bili ljudje, ki so čakali na avtobus, izpostavljeni vsem vremenskim neprivikam, na kolodvoru ni dovoljeno ostajati tem ljudem, zato se bo ta postaja gotovo izvedla. Na tej postaji bi se potem prodajale avtobusne vozovnice.

Olepševalno društvo mesta Celja si prizadeva tudi, da bi dobilo Celje tudi električno uro, ki bi stala okrog 14.000 Din. Glavna ura bi bila na magistratu, stranska na elektrarni, priključile bi se še lahko k glavni električni uri tudi vse druge javne ure.

Nadaljevanje o ekspoziciji zunanjega ministrstva

(Začetek na prvi strani.)

namo in Bolgari. Samo po sebi se razume, da smo ta diplomatski dokument podpisali po poprejšnjem sporazumu z našimi zavezniki iz Balkanske zveze in Male zveze. Ta dokument ne krši pravice nikogar in ni izključevalen, narobe, popolnoma je v skladu z načeli in cilji balkanskega pakta in more zato imeti samo blagodejen učinek za splošne razmere na Balkanu.

Ko je predsednik vlade nato na kratko podal tudi razmerje, ki vlada med Jugoslavijo in Avstrijo, Madjarsko, Albanijo in Poljsko, je na kratko povzel vse misli, s katerimi ugotavlja:

Mednarodni položaj - zadovoljiv

Glede na elemente, ki vladajo v današnjem razmerju med narodi, mislim, da lahko rečem, da je sedanji položaj kraljevine Jugoslavije ugoden. Kraljevska vlada sme z zadovoljstvom gledati na bilanco svojega lanskega dela. Iz težavnega in kalnega razdobja mednarodnega življenja se je Jugoslaviji posrečilo izplavati ne samo neoslabljenim, temveč celo z okrepljenim mednarodnim prestižem. Naša država se ima danes z vso pravico za enega izmed glavnih tiniteljev miru in obstoječega

reda na Balkanu in v vsej jugovzhodni Evropi. Ostali smo zvesti vsem obstoječim zvezam in vsem svojim starim prijateljem, posrečilo se nam je pa število teh prijateljev še razširiti in povečati.

Predsednik vlade je na koncu svojega eks-pozice še opozoril na potrebo povečanja naše lastne moči, naše moralne in materialno dobro opremljene vojske ter zaključil:

Zanašajoč se na našo vojsko in na moralno silo našega naroda, naslanjajoč se prav tako na naše zveze in prijateljstva, mislim, da moremo popolnoma mirno čakati nadaljnjega razvoja mednarodnih dogodkov.

Vsa skupščina, razen nekaterih najzagrizenejših, je predsedniku vlade neprestano prirejala burne ovacije in mu gromko pritrjevala.

Vesti iz Belgrada

Belgrad, 5. marca. m. Sinoči se je sestal verifikacijski odbor narodne skupščine ter je verificiral mandata dveh Mačkovih poslancev, ki sta prišla sedan v skupščino, in sicer Jovana Zdravkovića in Radivoja Nikolića. Proti verifikaciji je bil samo Jovan Nenadović, poslanec JNS. Njegova pritožba pa je bila brezpredmetna.

Belgrad, 5. marca. m. Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović je poslal francoskemu zunanjemu ministru Yvon Delbosu brzojavno sožalje radi smrti njegovega očeta.

Kulturni koledar

Jožef Dagarin

5. marca 1785 se je rodil Jožef Dagarin v Zelenikih. Dvorščak je bil v Ljubljani in bil od 1816—42 profesor moralne na teološki fakulteti v Ljubljani. Od 1842 pa do svoje smrti 22. aprila 1850 pa je bil župnik in dekan v Kranju. Ker je bil tudi profesor za verske znanosti na liceju je bil tudi učitelj Prešerna. Možno je tudi, da sta se srečevala pri Crobathovih v Ljubljani, sigurno pa je imel s pesnikom tesnejše zveze v Kranju, kjer mu je bil tudi ob smrti posteljni zadnji tolažnik. Imel je tudi v evidenci Prešernove literarne zapuščine, ki je pozneje prišla v Bleiweisove roke.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, 5. marca, petek: Ivan.
Jutri, 6. marca, sobota: Perpetua in Fel.

Nočno službo imajo lekarni: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočevar, Celovška c. 62 in mr. Garbus, Moste.

Drama: Zaprt.
Opera: Zaprt.
Kino Union: Njegova hčerka je Peter.
Kino Sloga: Kralj artilistov Truxa.
Kino Matica: Lumpaci Vagabundus.

*** KINO ***
UNION
TEL. 22-21

TRAUDL STARK, čudovito dunajsko dete v svoji prvi filmski veselejši

Njegova hčerka je Peter
Paul Hörbiger Carl Ludwig Diehl

TEL. 27-30 SLOGA

Najlepši varietetskí film

Kralj artilistov TRUXA

La Jana

TEL. 21-24 MATICA

Dance poslednjíhí Triumfatorja

Lumpaci Vagabundus

Paul Hörbiger, Heinz Rühmann, Fritz Imhoff, Hilde Krahl

Predstave ob 16. 19. in 21. uri

Trganje plakatov za cerkveno glasbeno prireditev gotovo ne spada med kulturna dejanja. In vendar se je zgodilo, da so bili potrgani domala vsi plakati, ki so vabili na koncert Ciril-Metodovega zbora, ki bo dne 6. t. m. v cerkvi sv. Cirila in Metoda pri sv. Kristofu. V bežigradskem okraju se je zgodilo. Čudno je, komu so bili tako napotili. To kulturno sramoto morajo bežigradci izbrisati s svojega lepega okraja in pokazati z izrednim obiskom Riharjevega koncerta, da cenijo kulturna prizadevanja, obsojajo pa te vrste prostištaka dejanja.

Ljudski oder vprizori dne 6. marca ob 8 zvečer in 7. marca ob 5 popoldne v frančiškanski dvorani Drobosnjakovo: Igra o izgubljenem sinu. — Vstopnice se dobijo v pisarni Pax et bonum v frančiškanski pasaji.

XXI. prosvetni večer velja razmišljanju o brezposelnosti in njenih vzrokih. G. univ. prof. dr. A. Gosar nam bo v nocojšnjem predavanju, ki bo ob 8 zvečer v verandni dvorani hotela Union nazorno pokazal slabe posledice brezposelnosti in odkrival tudi vzroke zakaj je do brezposelnosti prišlo. Ni naroda v Evropi, kateri ne bi občutil v sedanjem času tega zisa. Vsaka država si prizadeva na svoj način odpraviti brezposelnost. Znani so delavski bataljoni, ki gradijo v Avstriji in Nemčiji ceste, osušujejo barja, vršijo razne rene, uravnajo hudournike, sploh vršijo javna dela na široko. Težje pa je odstraniti brezposelnost med mlajšo inteligenco, tako naj čaka na stolotine in stolotine mladih učiteljev, učiteljev, profesorjev na službena mesta. Ni čuda, da se takih ljudi oklepa obup in so dostopni več ali manj komunističnim idejam. Veliko zlo pa je tudi brez načrtna kapitalizacija obrtnih izdelkov kot u. pr. Bata. Tivar, kateri so povzročili brezposelnost med naravnorovalno oblast, da ne zavame vse obrti velike kapital. To čutilo pri nas zlasti okraj, ki so se bavili s čevljarstvom. Ker je to vprašanje tako važno in aktualno, zato smo prepričani, da bo predavanje danes zvečer v uniojski dvorani doseglo svoj namen. Predpridaja vstopnice v Prosvetni zvezi, sedeži 3 Din, stojšča 2, za dijake 1 Din.

Izgradnja so se odela na levem bregu Ljubljane v bližini Hiskarne Blauk. Najdiš se prosti da jih odda proti nagradi g. Streklju Gospodarska cesta 1.

Rhene-Baton slavni dirigent, ki bo s ponedeljek 8. t. m. dirigiral orkester Ljubljanske filharmonije, je prišel sinoči v Ljubljano. Danes bo imel prvo vajo z orkestrom filharmonije. In silanec. Spored koncerta obsega dela Corellija, Haydna, Weberja, Debussyja, Berliozja in Bravničarja. Klavirski part pri Corelliju in Bravničarju izvaja pianist g. prof. M. Lipovšek. Predpridaja je dnevno pri blaginji kino Uniona ob 11 do 13 in četrt ter od 15 dalje. Cene od 5 do 40 Din.

Rdeči križ, podjorbor za mesto Ljubljano ima danes ob 18 občni zbor v dvorani Okrajnega urada na Miklošičevi cesti. Članstvo vabi odbor.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob osmih

Petek, 5. marca: Zaprt.
Sobota, 6. marca: »Dr. Izven.
Nedelja, 7. marca: Ob 15: »Na ledeni plošči«. Izven.
Znižane cene od 20 Din navzdol.
Ob 20: »Simfonija 1937«. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob osmih

Petek, 5. marca: Zaprt.
Sobota, 6. marca: »La Bohème«. Gostovanje tenorista Antona Dermota. Izven.
Nedelja, 7. marca: Ob 15: »Pri treh mladenkah«. Izven. Znižane cene od 80 Din navzdol.
Ob 20: »Ero z onega svetla«. Izven. Slavnostna predstava.

Zanimiva premiera se bo vršila prihodnji teden v drami. Vprizorila se bo napeta drama »Zadnji signali«, katere avtor je Georg Fraser. Osnovo igre tvorijo trenje dveh političnih nazorov, katerih zastopnika sta: Bur Stephanus Roos in Anglež Captain Wilson. Med njima okuša posredovati mladi inženjer Johannes Roos. Navedene vloge igrajo: Levlar, Debevec in Jan. Vzporedno s temi dogodki političnega značaja se razvija čustveni odnos med Viktorijo Cavendishovo in mladim Roosom. Viktorijo igra ga. Vida Juvanová. Važne vloge igrajo: Cesar, Skrbinek in Gregorin. nadalje sodelujejo: Plut, Potokar, Bratina in Pianecki. Dejanje se godi

Občni zbor Bran-i-bora

Ljubljana, 5. marca.

Sinoči je bil v dvorani ljubljanskega magistrata letni občni zbor podružnice Bran-i-bora. Zbora se je udeležilo pičlo število članstva. Smo pa med navzočimi opazili bivšega ministra g. dr. Novaka, zastopnika centr. odbora, dr. tož. dr. Fellacherja kot zastopnika koroških Slovencev, Ivo Višnjeveca, zastopnika Zveze jugoslov. emigrantskih združenj, Lada Bordona, zastopnika primorskih akademikov, g. Laharnarja, zastopnika primorskega starešinstva, in druge.

Predsedniško poročilo je podal g. dr. V. r. i. ž. ki pa ni bilo nič kaj rožnato. Društvo, ki opravlja tako težko nalogo, je v zelo neprijetnem položaju. Kamorkoli se obrača s prošnjami, povsod je odbito, tisti pa, ki bi lahko po svojih danih jim pravih skrbeli za to, za kar se društvo trudi, nimajo razumevanja za to ali pa ga nočejo imeti. Toda razveseljivo je dejstvo, da se je posebno v prosvetnih društvi jelo vzbujati zanimanje za zamejce in to zanimanje je tudi že rodilo nekaj uspehov. Predsednik se je spomnil tudi tragično umrlega Lojzeta Bratuša, ki so ga zastupili zato, ker je ljubil svojo domovino, svoj rodni jezik. Delo društvo je težko, zato naj vsi člani napno sile, da bo društvo čim častnejše in uspešnejše vršilo svojo nalogo.

Tajniško poročilo je podal g. dr. G. a. b. e. r. š. e. k. Omenil je, da delovanje društva ni bilo tako, kot si ga je odbor v začetku lanskega poslovnega leta začrtal. Predvsem je društvo hotelo izpeljati nekaj nabiranih akcij, a so vse ostale neizvršene. Število

članstva je sicer nekoliko poraslo in ima društvo sedaj 618 članov, kar pa je vsekakor še premalo. Treba bo temeljitega dela na vseh področjih. Društvo Bran-i-bor mora prodreti povsod, tudi na deželo med nižje sloje, saj pomoč, ki jo zasluženi brati prosijo in pričakujejo, mora priti od vseh. Tudi tukaj bi prišel v poštev pregovor: dela je veliko, a delavcev malo.

Izbrano blaginjsko poročilo pa je podal gosp. G. o. g. a. l. a. Tudi v njegovem poročilu ni nikakršnih posebnih razveseljivosti. Društvo je imelo razmeroma malo dohodkov, bili pa so zato izdatki veliki. Nabiralna akcija, ki so jo izvedli člani, je znesla 7798 Din. Članarina je vrgla vsoto 7002 Din, Hranilnica drav. banovine je dala podporo 5000 Din. Skupnih prejemkov je bilo 15.335 Din, izdatkov pa 12.410 Din, tako da je sedaj v blaginji 2924 Din prebitka. Seveda niso vsi prejemki ostali v podružnični blaginji, pač pa jih je šlo nekaj v blaginjo centralnega odbora.

Med poročili sta se oglasila tudi g. minister Novak in prof. Boje, ki sta stavila več predlogov, kako naj bi se širši sloji zainteresirali v tem pogledu, predvsem pa šolska mladina.

Pri volitvah je bil izvoljen soglasno za predsednika g. prof. A. G. o. r. j. a. n. e. c, za njegovega namestnika pa g. Jože Št u k e l j. Ostali odbor pa se bo konstituiral na prvi ožji seji.

S pozivom, naj člani delajo za brate onkraj meje, se je občni zbor podružnice Bran-i-bora zaključil.

Državno nogometno prvenstvo

V nedeljo, 7. marca se prične drugo pomladno kolo za državno nogometno prvenstvo. Prinašamo pomladne termine za tekme, ki bi se izpremenili samo v slučaju, da bi šla Jugoslavija (Belgrad) na goslovanje na Irsko, za kar radi domačih nesoglasij najbrže ne bo mogla iti. Pomladni spored je naslednji:

Nedelja, 7. marca: v Belgradu Bask : Hašk in Jugoslavija : Ljubljana; v Zagrebu: Concordia : Gradjanski; v Splitu: Hajduk : BSK in v Osijeku: Slavija (O.) : Slavija (S.).

14. marca: v Zagrebu Hašk : Ljubljana in Gradjanski : Slavija (O.); v Belgradu Jugoslavija: Slavija (S.), Concordia : BSK, v Splitu Hajduk : Bask.

21. marca: v Ljubljani Ljubljana : Slavija (O.); v Belgradu Jugoslavija : BSK; v Zagrebu Gradjanski : Hašk, Concordia : Bask; v Splitu Hajduk : Slavija (S.).

4. aprila: v Ljubljani Ljubljana : Gradjanski; v Belgradu BSK : Hašk, Jugoslavija : Slavija (O.); v Zagrebu Concordia : Hajduk; v Sarajevu Slavija (S.) : Bask.

11. aprila: v Belgradu BSK : Ljubljana, Bask: Gradjanski; v Splitu Hajduk : Jugoslavija; v Zagrebu Hašk : Slavija (S.), Concordia : Slavija (O.).

18. aprila: v Splitu Hajduk : Ljubljana; v Belgradu Jugoslavija : Gradjanski; v Osijeku Slavija (O.) : Bask; v Sarajevu Slavija (S.) : BSK; v Zagrebu Hašk : Concordia.

25. aprila: v Ljubljani Ljubljana : Bask, v Belgradu BSK : Gradjanski; v Zagrebu Hašk : Jugoslavija; v Osijeku Slavija (O.) : Hajduk; v Sarajevu Slavija (S.) : Concordia.

9. maja: v Ljubljani Ljubljana : Slavija (S.); v Belgradu BSK : BASK; v Zagrebu Concordia : Jugoslavija, Gradjanski : Hajduk; v Osijeku Slavija (O.) : Hašk.

23. maja: v Ljubljani Ljubljana : Concordia; v Belgradu Jugoslavija : Bask, BSK : Slavija (O.); v Zagrebu Hašk : Hajduk; v Sarajevu Slavija (S.) : Gradjanski.

Naša Ljubljana se sedaj nahaja na sedmem mestu s sedmimi točkami. Isto število točk ima tudi Hašk (Zagreb). Vendar ima Ljubljana mnogo boljše gol-diferenco. Jeseni je Ljubljana začela z velikimi nadami, toda proti koncu je zelo popustila.

Razpis

prvenstva jugoslov. univerz v alpski kombinaciji.

Akademski Sportni Klub na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani priredi pod častnim pokroviteljstvom dr. Josipa Rogića, ministra za telesno vzgojo, dr. Maksa Sameca, rektorja univerze v Ljubljani, dr. Dragomira Jovanovića, rektorja univerze v Belgradu in dr. Stanka Hondla, rektorja univerze v Zagrebu v četrtek, dne 11. in v petek, dne 12. marca na Rožni nad Jesenicami tekme za prvenstvo jugoslovanskih univerz v alpski kombinaciji (smuk, slalom). Tekme v smuku bodo v četrtek 11. marca s startom točno ob 11 popoldne, tekme v slalomu pa v petek 12. marca s startom ob pol 10 popoldne. Pravico nastopa imajo redni slušatelji univerz v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu, razen teh pa imajo pravico nastopa tudi absolvirani slušatelji jugoslovanskih univerz, ki jim na dan tekme še nista potekli dve leti po absolutoriju. Pred tekmani bo moral vsak tekmovalac predložiti svojo akademsko legitimacijo oziroma potrdilo univerzitetnih oblasti o času absolutorija.

Tekme v alpski kombinaciji veljajo za poedince in moštva univerz ter moštva akademskih klubov. Moštvo univerze tvori najboljša šestorica tekmovalcev določene univerze brez ozira na pripadnost h kakemu klubu. Če za katero univerzo tekmovalci oziroma se plasira manj kot šest tekmovalcev, štejejo tudi ti za moštvo. Moštva posameznih akademskih klubov oziroma organizacij pa so sestavljena iz poljubnega števila tekmovalcev, od katerih se klasificira le najboljša šestorica; tudi manjše število tekmovalcev šteje za moštvo. Tekmi v smuku in slalomu veljata tudi za specialni panogi, toda le za poedince.

K tekam v slalomu bo pripuščenih le dve tretjini tekmovalcev po rezultatih tekem v smuku, toda v vsakem primeru najmanj 25 tekmovalcev.

Zrebanje startnega vrstnega reda za tekme v smuku bo v sredo 10. marca ob 20 zvečer v »Skalskem domu na Rožni. Startni vrstni red v smuku se bo določil po razrednem sistemu. V I. razred spadajo tekmovalci I. razreda po tabeli JZSZ, poleg teh pa še oni tekmovalci, ki so se na prejšnjih prvenstvih jugoslovanskih univerz plasirali na prvih pet mest. Vsi ostali tekmovalci pridejo v II. razred. Startni vrstni red v slalomu se bo ravnal po rezultatih v smuku.

Tekme se vrše po pravilih in pravilnikih JZSZ. Akademski Sportni Klub.

Naročajte in širite
Slovenski dom!

Od tu in tam

Velika opekarna v Draganiču pri Karlovcu je včeraj postala žrtev velikega požara. Požar so komaj da opazili, ko so plameni že objemali vso zgradbo. V nekaj urah je glavna stavba pogorela do tal, dočim so se mogli gasilci omejiti le na gašenje bližnjih zgradb in parne žage. Ne vedo pa, kako je požar nastal, ker opekarna zadnje čase sploh obratovala ni.

Prečno bosansko krogo, ki bo vodila od Valjeva preko Tuzle in Doboja do Banjaluke ter dalje do Bos. Novoga, kjer se bo priključila na progo Bihac—Knin, trasirajo. Proga bo normalna. Samo proga od Banjaluke do Doboja bo dolga 100 kilometrov in bo stala okrog 100 milijonov dinarjev. Posojila za gradnjo proge ponujajo v največji meri francoske tvrdke.

Svoje vrste občni zbor so imeli gasilci iz Belgrada, Zemuna in Pančeva. Dosedanji predsednik Milosavljevič Burda je vodil občni zbor, ko je pa pri volitvah propadel z veliko večino, ni hotel predati svoje funkcije in zbor kar enostavno zaključil. Zmagovita opozicija bo seveda poiskala druge poti, da si pripori svoje pravice.

V frančiškanskem samostanu v Plehanu pri Derventi bi morala dva samostanska blapca zaklati jagnje. Preden pa sta se tega posla lotila, sta se sprla in spoprijela. Eden je med bojem potegnil pripravljeno nož in z njim svojega nasprotnika večkrat sunil tako, da ga je ubil. Sodišče, ki je ubijalca sodilo, je določilo pet let zapora kot kazen.

Petdesetletnico svojega življenja in 30 letnico umetniškega dela praznuje v Zagrebu prvi basist tamkajšnje opere, Slovenec Josip Križaj. Križaj je rodom iz Vevč, glasbeno pa se je vzgajal pri Mateju Hubadu. Komaj je končal realko, so ga že začela njegova pevka kariera. Sprva v Ljubljani, pozneje v Trstu, v Osijeku in po drugih jugoslovanskih mestih. Stalno se je držal Zagreba, kjer je tudi še danes angažiran. Vmes pa je mnogokrat gostoval v Ljubljani ter z velikim uspehom tudi v inozemstvu.

Stol sedmorice se je na pritožbo državnega pravdnika ponovno baval z dogodki v Keresineu ter sodbo, ki jo je izrekel zagrebško okrajno sodišče, razveljavil. Stol sedmorice je povisal kazni dvema obloženema na 12 mesecev, dvema na osem, dvema na šest, ostalim pa tudi nekaj. Določil je tudi, da morajo nastopiti kazen v 15 dneh.

Na meji pri Ložu je obmejni stražnik ustrelil mladega tihotapca Toneta Vrhovca iz Starega trga, ki je z večjo družbo hotel v Italijo prethotapiti nekaj blaga. Stražnik je v temi opazil neznanca in jih pozval, naj se ustavijo. Prednji so začeli bežati proti meji, nakaž je stražnik streljal, sprva sicer v zrak, a v drugo že v ljudi. Strel je Vrhovca, ki se je šele privrkat podal na tihotapsko pot, zadel v hrbet in ga smrtno ranil. Ostali tihotapci pa so pobegnili. Na tem kraju meje je to že šesta žrtev tihotapstva v nekaj letih.

V Žitah na Stajerskem so neznani vlomili v trgovino tamkajšnjega trgovca Ribiča. Pobrli so mu veliko manufakturnega blaga, zlasti damskega in perila. Vsega skupaj trpi trgovec nad 40 tisoč dinarjev škode.

Ljubljanski časniki bodo še letos začeli graditi svoj dom. Zadruga »Novinarski dom« šteje 85 članov s 104 deleži. Včeraj so imeli v Ljubljani občni zbor, na katerem so pretrgali tudi vprašanje graditve doma. Mestna občina jim je namreč podarila lepo parcelo za poslopjem Poštne hranilnice pod pogojem, da se dom prične graditi najkasneje na pomlad leta 1938. Ker se načrti že izdelujejo, se bo najbrž že letos začelo graditi. — Osrednji časnikarski fond je že zagotovil posojilo pol milijona dinarjev.

Novi belgrajski škof dr. Ujčić bo posvečen v nedeljo v Zagrebu. Posvetitev bo izvršil zagrebški nadškof dr. Ante Bauer ob asistenci ljubljanskega nadškofa dr. Rožmana in splitskega škofa dr. Bonetatića.

Spomladanska sezona v naši Dalmaciji se je že pričela. Pred dnevi je prišlo tja nekaj Nemcev, za njimi pa velika skupina Angležev. Pravijo, da se je za letošnje velikonočne praznike prijavilo že veliko število tujcev iz Anglije, Nemčije, Avstrije in Švice. Vprašanje je samo, kako bodo dalmatinski hotelirji uredili svoje visoke cene, ki so danes mnogokrat višje, kakor pa najvišje italijanske. Utegne se zgoditi, da bomo zaradi tega izgubili večino nemških turistov, ki bodo v Italijo poplovili povrh tudi zaradi političnega prijateljstva med Italijo in Nemčijo. Dosedanji poskusi v tej smeri niso po pisanju zagrebških listov rodili nobenega uspeha. Visoke cene bodo onemogočile vsako tujekoprometno propagando.

22 parov se je poročilo v enem dnevu v banatskem mestecu Kovacica. Za tako majhen kraj je bil to nenavaden dogodek. Zaradi tega so vaščani priredili veliko slavoje.

Francoski poštni minister, ki se je iz Sarajeva spet vrnil v Dubrovnik, se bo odpeljal s posebnim parnikom na Sušak, odkoder bo nadaljeval pot skozi Zagreb v Belgrad.

Konkurz nad imetjem grofa Schönborna v Banatu je bil odprtjen do dni. Grof živi stalno v Fugogu. V konkurz ga je spravila neka Dunajčanka, ki ga je tožila za povračilo četrtn milijona dinarjev, ki mu jih je posodila. Ker grof svoje obveznosti kljub razsodbi sodišča ni hotel poravnati, je moral iti v konkurz.

Sava je zadnje dni nevarno naraščala zlasti od mesta, kjer se izliva vanjo Drina. Ta je pripeljala s seboj največ vode. Toda v najkritičnejšem trenutku, ki so ga ljudje pričakovali, pa je nehala naraščati. Tudi Donava se je že razlila pri Zemunu. Še najbolj pa je sedaj nevarna Morava, ki stalno narašča. Samo pri Aleksincu so opazili, da je ta reka v treh urah narasla za cel meter. Pri Ristovu so morali vlaki voziti že preko poplavljenih prog. Poplavljenih je tudi že nekaj cest okrog Palanke.

Sredi noči je v sredo zagrebški policaj opazil dva vlomilca na delu. Eden je bil že v gostilniških prostorih, drugi pa se je vrtel okrog oken. Skočil je za njima, toda vlomilca sta bila urneja, da ju ni mogel prijeti. Zato je stražnik streljal in enega zadel v nogo, da je obležal. Nato se je spustil v lov za drugim, streljal tudi za tem, vendar je zaradi prevelike oddaljenosti zgrešil. Ranjenega vlomilca pa so spravili v bolnišnico.

V Somboru je sodišče obsodilo na sedem mesecev zapora milijonarja Emila Ratza, ki je hotel podkupiti nekega strokovnjaka za knjigovodstvo. Milijonar je namreč vodil v svojem podjetju dvojno knjigovodstvo, toda stvar je prišla na ušesa oblasti, pa je moral pred sodišče. Neki strokovnjak pa je podal zanj zelo neugodno mnenje, nakaž si je Ratz hotel pomagati s podkupitvijo. Strokovnjak se ni dal premaniti, pač pa je milijonarja oavdil. Sodišče mu je visoko kazen odmerilo zaradi podkupovanja in navajanja b krivi prisegi.

Na Bermudih in v Sloveniji - isti jud

Strah pred judovsko nevarnostjo je v zadnjih letih dobil svojega poudarka v številnih državah v ostrih ukrepih, ki so jih izdali proti judom, da bi na ta način obvarovali vsaj del svojega gospodarstva v res domaćih rokah in bi tako ne bilo vedno večje nevarnosti, da bi se dohodki stekali v tuj, judovski žep. Vedno več odobravanja so deležni predstavniki tistih držav, ki so se odločili napovedati neizprosno boj judovstvu, ali vsaj preprečiti njegovo nadaljnje razširjenje tam, kjer se da kaj zaslužiti.

Niso ravno med zadnjimi tudi v Ameriki opazili to nevarnost, ki sicer počasi prihaja, pa zato pušča za seboj tem občutnejše posledice. Pred nekaj dnevi so vzbudili v nekem newyorškem časopisu veliko zanimanje in pozornost neki članki, ki se pečajo ravno s tem judovskim vprašanjem, predvsem na otokih Bermuda. Iz poročila tega časopisa je tudi razvidno, da so lastniki 4 velikih ameriških hotelov na otokih Bermuda sklenili, da s letošnjo sezono, ki se je začela nekako 1. marca, ne bodo več dovolili, da bi kdo sprejemal v te njihove hotele judovske goste. Mislili, da bi judom sploh prepovedali dostop na te otoke, gotovo ni nova, ker se je med drugim zvedelo tudi to, da sta dva tamkajšnja hotelirja že pred več leti odpravila vsakega juda, ki se je tam pojavil. Sedaj vse kaže tako, da bodo temu zgledu sledili še ostali hoteli na otoku Bermuda. V zvezi s tem se v ameriškem časopisu tudi poudarja, da je bilo dosedaj od vseh obiskovalcev teh otokov cela polovica judov. Sedaj izvajajo v teh hotelih nad gosti strogo kontrolo in takoj v začetku se opozore tuje, da je tod judom prepovedano bivali.

Na prvi pogled bi se morda komu zdelo zelo čudno, da se ameriški hoteli s tako silo otrsajo judovskih gostov, in da proti njim naravnost vprisrjajo nekakšne demonstracije. V resnici pa je nov samo način, kako odklanjajo Amerikanci judovsko nevarnost. Že takrat, ko se je Franklin izrekel odločno proti temu, da bi se naseljevali v Ameriki tudi judje, je veljalo kot samo po sebi umevno, da je mogoče mirno sožitje le tedaj, če se med prave Amerikance ne bodo mešali ravno tako ne judje, kakor tudi vsi oni, ki ne pripadajo belemu plemenu. Boj proti judom je bil že takrat tako hud, da nihče, ki je hotel kaj veljati, ni maral imeti sploh kaj opravka s judi. V nobenem klubu niso smeli biti med člani tudi judje. Toda, zgodilo se je pa bolj redkokdaj, da bi to judovsko preganjanje prišlo na dnevni red kakšne javne razprave. To se tudi ni smelo zgoditi, kajti ameriška ustava ne pozna nikake razlike med posameznimi rasami in veroizpovedi.

Značilno je tudi to, da so Amerikanci tudi že na nekaterih morskih progah, posebno na tistih, po katerih so se potniki vozili z ameriške celine na otoke Bermuda, začeli omejevali število potnikov-judov. Največ jih je smelo biti 10%. Toda ti ukrepi niso izvirali iz kakšnega svelovno-nazorskega razmotrivanja, pač pa le iz čisto tr-

govskih ozirov. Premožni Amerikanci niso bili zadovoljni s tem, da bi se gibal v družbi, v kateri bi prevladovali judje. Skratka, judje so Američanom zoperni. Če so se pa sedaj lastniki hotelov na otokih Bermuda odločili za to, da se prepove judom vstop, so storili to gotovo zaradi tega, ker so se naenkrat pojavili pred tem, da se odločijo, ali rajši izgube ameriške obiskovalce, ki tudi niso preveč revni, ali pa da pred svojimi hoteli ponudijo elegantni naslonjač čifutom.

Judje se seveda v svojih maloštevilnih časopisu, ki naj po njihovem mnenju ustvarijo »veljavno mnenje«, ostro zaganjajo proti vsakomur, ki odobrava tako postopanje, še bolj pa proti tem »zločincem« nad judovstvom sploh. Vedno najdejo še dovolj izrazov, za katerimi lahko nemirno naprej opravljajo svoj pridobitni posel. Na Nemce so judje še prav posebno hudi, že vedo zakaj. Da se jim sedaj tako slabo godi tudi na Bermudih, bodo najbrže krivi zopet Nemci, ki sedaj na to obsodbo že kar čakajo.

Toda, Bermudi so daleč, ali se vam ne zdi? Morda pa judje že nas le zato tako malo zabavljajo, ker jih pustimo tako zelo pri miru in jim dovolimo vse, karkoli zraste v njihovih le za umazano kupčijo vnetih glavah in najde svoj bogati učinek v nabasanih judovskih mošnjicah. Pri nas nimamo samo hotelov, o katerih sploh nimamo več pravice govoriti, da so še naši, pač pa imamo poleg tega še toliko in toliko drugih vrst ustanov, v katerih se kopiči efekt žuljev slovenske roke, ki zna samo delati, ne zna pa tudi seči po plačilu, ker je preskromna in preveč potrpežljiva, ali — po judovsko rečeno — preveč nerodna in neumno pošena. Kdo nam sploh brani, da se ne bi smeli počasi že pripravljati na eno najpomembnejšo prireditve, ki bi jo bil deležen tudi ves slovenski narod in ki bi bila nakratko označena z besedama: »Judovska odhodnica«.

De Bono in Leson se nameravata udariti

V zadnjem času so se po časopisju razširile vesti, da se nameravata dvobojevati italijanski maršal de Bono in minister za kolonije Leson. Vesti izhajajo iz Rima, in sicer od takrat, ko je italijanski minister očital de Bonu njegovo nesposobnost pa tudi nekatere nepravilnosti, ki so se dogajale tedaj, ko je maršal de Bono šel vodil v Abesiniji usodo italijanske armade. Še sedaj mnogo govore v visokih rimskih krogih o sporu, ki je tako nenadoma nastal med tema dvema italijanskima veljakoma. Vsi se z največjim zanimanjem sprašujejo, če morda res ne bo prišlo v nekaj dneh od tega svojevrstnega dvoboja.

Pred nedavnim je neki italijanski časopis, ki stoji neposredno pod kontrolo ministra Lesona, objavil članek, v katerem od vseh podrobnosti primerja dela pri graditvi italijanskih cest v

Abesiniji, ko je imel vso oblast maršal de Bono, z onimi deli in cestami, ki so bile dograjene v času, ko je imel besedo maršal Badoglio. Prav posebno je v tem članku podčrtano dejstvo, da so one ceste, ki jih je gradil maršal de Bono, neprimerno slabše, kakor pa tiste, ki jih je gradil Badoglio. Članek pa izzveni tako nekako, kakor da bi lahko kdo de Bonu očital kakšne nepravilnosti.

Cim je tak članek prišel v rimsko javnost, pravijo, da je maršal de Bono takoj napotil k ministru Lesonu svoje priče, ki so bile za časa bivanja de Bona v Abesiniji tudi tam, in naj bi stvar uredile tako, kakor bi bilo za oba prav. Pravijo tudi, da te priče niso uspeli in zato s tem večjo nestrpnostjo pričakujejo, da se bosta maršal in minister res udarila v dvoboju.

Španski gorski strelci-prostovoljci Francove armade s svojimi težkimi strojnimi in avtomatskimi puškami nove postojanke.

Dve leti sveže sadje

Da bi se temu ali onemu sadjarju pri nas obdržalo sadje več kot eno leto v svežem stanju, se le redko kdaj sliši. Temu pa je vzrok gotovo tudi dejstvo, da je pri nas sadjarstvo še premalo razvito in upoštevano, na drugi strani pa tudi to, da goje naši sadjarji le malo takšnih vrst sadja, ki bi ostalo nepokvarjeno več ko leto dni. Seveda, tudi drugod si je težko misliti, da bi kdo prideloval takšno jabolko in hruško, ki bi ohranile svoj vabljivi in nepokvarjeni okus še čez toliko časa. Toda, drugje so menda bolj iznajdljivi tudi v tem oziru, da si znajo pomagati z umetnimi sredstvi. V Kaliforniji se jim je posrečilo, da so izumili neko sredstvo, s pomočjo katerega ohranijo sadje v popolnoma svežem stanju lahko več kot dve leti. V čem obstoji ta izum, je prav za prav še tajnost, znano je samo to, da uporabljajo tamkajšnji sadjarji neko zmes, ki sestoji iz voska in neke tekočine, katere tajno moč ne marajo izdajati, ker bi sicer njihov izum izgubil precej na svoji vrednosti in pomenu. S to zmesjo dobro namažejo sadje okrog in okrog, tako da ne pride zrak do kože. Na ta način ostane sadje dve leti popolnoma takšno, kakor je bilo takrat, ko so ga potrgali z drevesa. K temu izumu kalifornijske sadjarje gotovo ni gnala preobčutna želja, pač pa gotovo le dejstvo, da ga jim večkrat manjka, vsaj svežega.

Primeri. Tipkarica je ljubko dekle, drugače pa ne zna ničesar. »Niti novega traka ne znate vdati v pisalnik stroj,« se jezi šel.

Blondinka se nasmeje: »Ali mislite, da si Paderevski sam uglašuje klavir?«

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 5. marca: 11 Solska ura: Pokrajinska oddaja iz St. Vidu (višja narodna šola) — 12 Odmevi iz naših krajev (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Operna glasba (Radialski orkester) — 14 Vreme, borza — 18 Ženska ura: Kaj usposablja ženo za karitativno delo (gđ. Anica Leharjeva) — 18.30 Harmonijski (plošče) — 18.40 Francosčina (g. dr. Stane Leben) — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Prenos iz Olomuca: dr. Jože Mandić: Mirjana — opera v 3 dejanjih, dirigent Josip Budik — 20.35 Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmar) — 21.45 Čas, vreme, poročila, spored — 22.30 Angleške plošče. — Konec ob 23.

Drugi programi

Petek, 5. marca: Belgrad-Zagreb-Bruno: 19.30 Mandićeva opera »Mirjana« — Dunaj: 19.35 Operna ura 20.40 Simfonični koncert — Budimpešta: 19.05 Musorgskega koncert — 22.10 Salonski orkester — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba — 21 Simfonični koncert — Rim-Bar: 20.40 Operna ura — 21.30 Orkestralni koncert — 20.30 Igra — 21.30 Koncert na dveh platformah — Varšava: 19.45 Operna glasba — 20.15 Simfonični koncert — Berlin: 20.30 Brucknerjev koncert — Köln: 20.10 Vojaske večer — Monakovo: 20.10 Variete — Strassbourg: 21.30 Gledališki večer — Bukarešta: 19.35 Opera.

Obvestila

V ponedeljek in torek, dne 8. in 9. marca se bo vršil na banovinski kmetijski šoli na Grnu sadjarski tečaj. Na tečaju se bo obravnavalo o splošnem stanju našega sadjarstva danes, o sadnem izboru in sadni trgovini, o sajenju, oskrbovanju in škropljenju sadnega drevesa in o kulturi jagodičevja. — Obiskovalci iz oddaljenih krajev dobijo na zavodu brezplačno hrano in prenočišče. — Tečaj se začne ob 8 jutraj in traja do 5 popoldne z dvurnim odmorom.

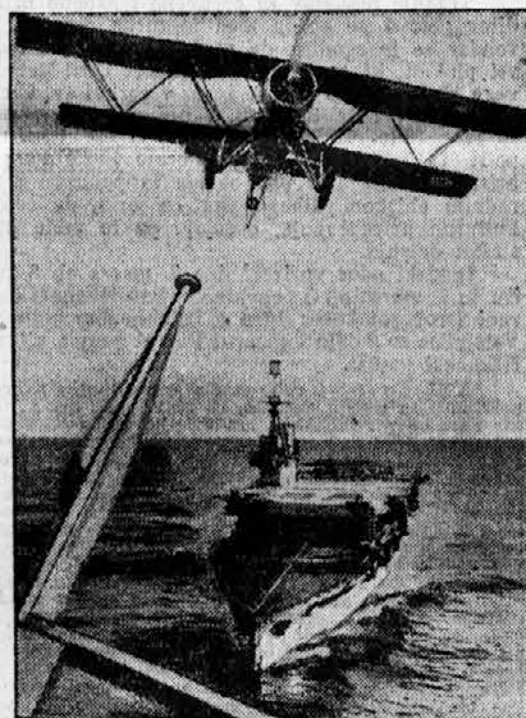
Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana vladno vrati vse člane in po njih vpeljane goste na družabni večer, ki ga priredi na čast svojemu častnemu predsedniku inž. Janku Mačkoviču v soboto, 6. marca 1937 ob pol 21 v mali dvorani Kazine v I. nadstropju.

Velika filharmonična dvorana mora biti v torek, dne 9. t. m. zvečer ob 8 zasedena do zadnjega kotička. Ta večer bo donela po njej bolgarska narodna in pa umetna pesem iz grl mešanega zbora Rodna pesem iz Sofije. 85 bolgarskih pevcev koncertira ta dan v Ljubljani pod vodstvom svojega dirigenta Lazarja Maksimova. Bratje Bolgari koncertirajo v teh dneh v Belgradu, Zagrebu in Mariboru, odkoder se pripeljejo v torek popoldne v Ljubljano. Vstopnice po običajnih koncertnih cenah so v predprodaji v knjižarni Glasbene Maticе.

Klub železničarjev JRZ Ljubljana

Ob pregledu imenikov kluba in posameznih krajevni organizaciji JRZ smo ugotovili, da posamezni železničarji, ki so prijavili svoj vstop v klub še niso prijavili svojega pristopa v stranko. Vse te železničarje opozarjamo, da ne morejo biti člani kluba, dokler niso člani JRZ kajti samo kot člani JRZ morejo postati tudi člani kluba, ki je v stranki samostojen odsek ki se bavi z železničarskimi in stanovskimi vprašanji. Kolikor spadajo v delokrog stranke.

Vse železničarje, ki še niso pristopili v stranko JRZ oziroma so priglasi pristop samo v klub pozivamo, da do 20. marca t. l. prijavijo svoj pristop v stranko ali pri svojih krajevni organizaciji, ali pri mestnem odboru JRZ v Ljubljani ali potem kluba v klubovi pisarni Kolodvorska ulica št. 28, ki bo njihove pristopne izjave predložil pristojnim krajevnim organizacijam. Samo pristop v Klub je nemogoč, ker ne more biti nihče član kluba dokler ni član JRZ in torej prijavljen pristop v klub še ne zadostuje za pristop v stranko.

Angleško vojno brodovje ima sedaj manevre v Sredozemskem morju. Na sliki vidimo dvosedesno lovsko letalo, ki je zletelo z nosilca. Fotografija je posneta z drugega letala.

J. Jurca: Beg čez Azijo

Od Kašana smo jezili štiri dni in se končno ustavili v mestu Islahamu. Ze od daleč je bil pogled na to mesto očarljiv. Podili smo zivali skozi mesto in se na zahodni strani že zunaj mesta ustavili pred večjim poslopjem. Velika vrata so se odprla in zahajali smo na krasno dvorico. Tu nas je ljubezljivo sprejelo več gospodov. V tem poslopju je bil namreč nastanjen nemški konzulat. Konzul Seiler nas je pristrčno pozdravil.

Konje in mule so sluge odgnali. S prtljago smo potem odšli na prostoren vrt, ki je bil takoj za dvoriščem in obdan s tri metre visokim in meter debelim zidovjem. Na južozahodni strani je nadomestovalo zid nizko in dolgo poslopje, kjer so bila prirejena stanovanja za nas.

Mi trije Slovenci, Hrvat Baš in Slovák Mak-sinko smo dobili svojo sobo. Čehi in Poljaki svojo, nekaj Slovakov in Madžarov in en Rumun zopet svojo. Ker smo bili tako porazdeljeni, bi človek mislil, da bo mir. Čehi in Poljaki so imeli večino, zato tudi takoj vso komando Jud Mizes je skrbel za prehrano, dočim sta bila Jud Grünberg in še neki Poljak kuharja. Prihranke so si ti tiči med seboj delili in jih potem slovesno zapili.

V Teheranu smo držali križem roke, v Islahamu pa ne. Najprej so nas vedli na okoli dva kilometra oddaljen hrib, kjer smo skupali globok rov, montirali v njem radijsko postajo, a na samem hribu razpostavili več visokih drogov in napeli na njih žice. Semkaj je hodil nemški konzul večer za večerom in je lovil novice, ki so nam jih pošiljali iz Nemčije preko Bagdada. Ker je bilo v mestu mnogo naših sovražnikov, smo morali radijsko postajo skrbno stražiti. Noč in dan nas je bilo najmanj sedem oborožencev na straži, od teh pet perzijskih orožnikov. Ostali smo imeli doma jahalne vaje pod vodstvom majorja, ali pa nas je

učil perzijsko poseben učitelj, ki je govoril poleg perzijske tudi rusko in nemško.

Nemci v Islahamu so bili zelo delavni. Novice s fronte so takoj tiskali in jih pošiljali mestnim županom po Perziji. Bili so nam podrobno znani boji za vsako trdnjavo, ki je padla na nemško-ruski fronti. Ko je padla Varšava, nam je konzul kupil cel sodeček vina.

Nemški načrti — vzdigniti revolucijo v vsej zapadni Aziji. — Smrt tovariša Gregorčiča z Dolenskega. — Kako se je Poljak Čiliuski otepel beračev. — Uničevanje ruskih in angleških brzojavnih zvez z Indijo. — Na straži pri radijski postaji.

Nemški gospodje niso nameravali vzdigniti revolucije le v Perziji, temveč tudi v Afganistanu, Beludžistanu in slednjem tudi v Indiji. Za njihove načrte so vedeli tako Angležji kot Rusi in so zlasti prvi podkupovali z zlatom poglavarje raznih rodov in jih nagovarjali, naj nas napadejo in pobijejo.

Nekega dne sta se odpravila na pot stolnik Niedermayer in štabni zdravnik Becker. S seboj sta zvela več naših vajakov, med njimi tudi Gregorčiča. Namenjena sta bila v Afganistan. Na meji so jih iznenada napadli ruski kozaki. Niedermayer je zbežal naprej, Becker in Gregorčič pa sta se morala umakniti nazaj. Na begu je Gregorčič zbolel za tifusom. Kozaki so beguncem sledili in so obkolili vas, zavarovano z debelim in visokim obzidjem. Gregorčič je navzile svoji boleznimi streljal z drugimi na kozake, da se niso mogli približati vasi.

Ko je Becker mislil, da je največja nevarnost že pri kraju, je iz previdnosti zakopal denar in dragocen zdravniški instrumentarij obenem z zdravili in jutraj zarana skokoma zapustil vas pri malih vratih. Za njim sta zapodila konja Gregorčič in še neki Perz. Toda kozaki so jih zapazili, udrla so za njimi in jih obsuli s evinčenkami. Perz se je takoj zvrnil s konja smrtno zadet. Medtem se je spodtaknil Beckerjev konj in je vrgel jezdeca daleč od sebe. Nevtegnoma je priskočil Gregorčič Becker-

ju na pomoč, ujel je splaslega konja in ga privedel k Beckerju, da ga je ta vnovič zahajal. Bil je pa že zadnji čas, ker so bili kozaki že tako blizu, da bi ne mogli zgrešiti, ko bi hoteli streljati. Toda imeti so ju hoteli živa. Begunca sta pribežala do neke gore, kjer sta zavila vsak na eno stran in tako kozakom zmešala sled.

Ko se je Gregorčič vrnil v Islaham, ga skoraj ne bi spoznal, ker so se še kosti posušile na njem. Štabni zdravnik Becker se je takoj zavezal zanj in mu je tudi podaril pet angleških funtov. Videti pa je bilo, da mu ni več pomoči. Kar vidno mu je po-jemalo življenje in govoril je vedno teježe.

Ponoči sem bil na straži pri radijski postaji. Ko sem se vrnil, sem šel počivati. Kar je prišel nekdo z novico, da se je Gregorčič pravkar ubil. Hitro sem skočil do njega, a je bil že v zadnjih zdihljajih. Povedali so mi, da je šel ven in da je od slabosti tako nesrečno padel vznak, da si je prebil lobanjo.

Bilo mi je jako hudo, ko sem ga videl mrtvega pred seboj, kot bi mi umrl moj brat. Odpeljali smo ga v Zulfo, kjer je ob odprtem grobu opravil za njim pogrebne obrede armenski duhovnik. Grob sem pozneje lepo okrasil. Ker mohamedanci ne morejo videti križev, sem si pomagal na ta način, da sem nabral vodenega peska različne barve in sem mu iz njega napravil križ, grob sam pa ogradil, da se ni križ prejel videl, dokler nisi stopil prav do groba.

Ko smo se čez nekaj dni vračali z majorjem s sprehoda, smo zavili na pokopališče h Gregorčičevemu grobu. Ko je videl major tako lepo okrašen grob, so mu privrele solze. Vprašal nas je, kdo ga je okrasil. Nihče mu ni odgovoril. »Tu se pozna prava ljubezen, ki jo ima kdo do svojega prijatelja!« Po teh besedah me je pogledal, kot bi se mi hotel zahvaliti, in smo odjezdili.

Nemški konzul nam je dal napraviti tudi lepe vojaške obleke. Dobil je vsak dve: zeleno in rumeno. Za na kape smo dobili zlate orle, a za na ovratnike srebrne zvezde. Razumljivo tedaj, da so